

XVII.

Betænkning

over

Udkast til Lov om Sogneforstander-
skaberne og Amtsraadene's Sam-
mensætning og Valg.

(Afgiven af Landstingets Udvalg.)

Det undertegnede Udvalg, ifølge det høit-
ærede Landstings Beslutning, skal afgive Be-
tænkning over det Thinget forelagte „Udkast
til Lov om Sogneforstanderskabernes og Amts-
raadene's Sammensætning og Valg“, have vi
anseet det for rettest, allerførst at tage under
Overveelse og at udtale os om, hvorvidt der
turde være tilstrækkelig Grund til, for Tiden
netop at gjøre denne Deel af de gjældende Be-
stemmelser om Landets Communalbestyrelser,
og den alene, til Gjenstand for Behandling af
Rigets lovgivende Myndighed.

For nemlig ikke at dvæle ved, hvad der tør
ansees for at være tilstrækkeligen bekjendt og er-
kjendt med Hensyn til det Betænkkelige, som det
i Almindelighed har, naar man istedetfor om-
fattende Lovarbejder, ved hvilke en større Kreds
af sammenhørende Forhold paa eengang kunde
ordnes, indlader sig paa at tilveiebringe en-
kelte mindre Brudstykker til en forandret Lov-
givning, saa synes der endnu at være særegne
Betænkkeligheder ved denne Fremgangsmaade i
det nærværende Tilfælde. Deels angaaer nem-
lig det forelagte Udkast udelukkende Commu-
nalbestyrelsen paa Landet. Men derom tør
der dog vel antages at herske en temmelig al-
mindelig Overbeviisning, at den Adskillelse og
Modsatning, der hidindtil har fundet Sted
imellem Kjøbstads- og Landbefolkningen, ingen-
lunde fortjener at vedligeholdes, endfige da at
forøges. Og dertil vilde man dog umiskjens-
deligen udsættes for at yde et ikke ringe Bi-
drag, naar, ifølge den tilsigtede nye Lovgiv-
ning, Grændserne for Valgret og Valgbarhed
i Landcommunerne erholde en meget betyde-
lig Udvidelse, medens til samme Tid navnli-
gen Valgbarhedsbetingelserne i Kjøbstæderne

vedblive at være af en saa indskrænkende Na-
tur, som Tilfældet er for Diebliffet, og hvor-
ved hyppigen den meest udprægede Dygtighed
ligefrem er udelukket. Deels ligger det for-
meentligen, naar der skal gjøres Noget, for at
afhjælpe Trangen til en ny Lovgivning i Hen-
seende til Communalvæsenet, nærmest, at see
Communernes Ret til under Statens Tilsyn
selvstændigen at styre deres Anliggender ordnet
ved Lov, og det saavel paa Grund af det ud-
trykkelige Løfte, som Grundloven indeholder
desangaaende, som ifølge Sagens Natur, da
det dog neppe kan blive uden vigtig Indflydelse
paa Burderingen af mulige Valgrets- og Valg-
barheds-Bestemmelser, hvorledes Lovens Be-
stemmelser maatte blive med Hensyn til For-
holdet imellem Communens Selvstændighed og
Statens Tilsyn. Men, forsaavidtsom det i
Motiverne til Udkastet synes antydet, at der i
Regelen allerede factiss af vedkommende Mini-
strier indrømmes Communerne den dem ved
Grundloven tilfagte større Selvstændighed, see
vi os ikke istand til at overbevise os om, at
Trangen til netop at see denne Selvstændighed
og Tilsynet med samme lovmæssigen ordnet
derved i nogen betydelig Grad skulde være for-
mindket. Hverten have nemlig administrative
Indrømmelser i nogen Maade den Sikkerhed
og Conseqvents, som gjældende Lov, og heller ikke
er det at overse, at ikke sjelden endogsaa mere
betydelige Afgjørelser ligefrem forhindres alle-
rede ved den blotte Nødvendighed af dertil at
søge en ministeriel Bemyndigelse, og ved den
saaledes foranledigede Opsættelse i flere Maa-
neder, stundom vel endog i længere Tid.

Det er saaledes ifkun efter mange Betænk-
keligheder, at Udvalget dog har antaget at
turde tilraade, at det foreliggende Udkast maatte
lægges til Grund for en Lovgivning, der ude-
lukkende skal gaae ud paa at ordne Valget og
Sammensætningen af de kommunale Bestyrelser
paa Landet. Og det især af tvende Aarsager.
Paa den ene Side antage vi nemlig, at For-
slag til en fuldstændig Omordning af de com-
munale Forhold nærmest bør udgaae fra Re-
gjeringsen; men et saadant Forslag vil, efter-
som Sagen for Tiden stiller sig, neppe kunne
ventes forelagt, endfige fremmet, under nær-
værende Rigsdags-Samlings Barighed. Og paa